

СТАНОВИЩЕ

От Проф. д-р Стоян Атанасов, СУ „Св. Кл. Охридски”

член на НЖ, съгласно заповед № РЗЗ-3810/25.07.2017 г.,
издадена от Ректора на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски"
на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане академичната длъжност „доцент“
в област 2. Хуманитарни науки,
професионално направление 2.1. Филология (Френска литература),
обявен в ДВ бр. 46/ 09.06.2017 г.

1. Общо представяне на получените материали

Гл.ас. д-р Златороса Найденова Неделчева-Белафанте е единствен участник в конкурса за доцент по френска литература към катедра “Романистика и германистика” на Филологическия факултет в Пловдивския университет "Паисий Хилендарски". Кандидатката е спазила изискванията в Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и е представила на хартиен носител всички необходими документи и научни трудове за допускане до обявения конкурс.

Гл.ас. д-р Златороса Найденова Неделчева-Белафанте е автор на общо 50 публикации (една монография, 4 учебни пособия и 45 статии), а участва в настоящия конкурс с 19 от тях. Според изискванията на закона, те са направени след защитата на докторската ѝ дисертация през 2010 г. Тези изследвания включват хабилитационен труд, излязъл в Университетско издателство „Паисий Хилендарски” през 2017 г. и 18 статии, 6 от които са публикувани в чужбина и 12 - в български научни издания. Представените за рецензиране трудове са свързани с проблематиката на конкурса и засягат редица непроучени досега въпроси на френската литература, но са извън тематиката на докторската работа.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Гл.ас. д-р Златороса Неделчева е завършила френска филология с магистърска степен във ВТУ през 1988. От 1987 до 1996, е работила като учител по френска литература във Френската езикова гимназия А. дьо Сент-Екзюпери, в Пловдив. В продължение на дълги години е преподавала и френски език в Алианс Франсез, Пловдив (1992 г. - 2015 г.). През 1996 година е издържала конкурс за асистент по френска литература към катедра Френска филология на ПУ. Три години по-късно е избрана за старши асистент, а от 2004 г. досега е главен асистент. През 2010 г. е защитила дисертационен труд на тема *Наративните структури в няколко романа на Льо Клезю* и е получила образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия” (Френска литература).

Гл.ас. д-р Златороса Неделчева е изкарала две едномесечни специализации по френска литература и теория на литературата през 2000 и 2004 г. във френски учебни заведения. Участвала е в 5 семинара, свързани с преподаването на чужд език и литература, преминала е и през два курса за повишаване квалификацията по методика на чуждоезиковото обучение в ЦИИУ, София (1993) и ИПКУ „А.Тошева“, Стара Загора (1991).

Освен преподавателската си и научна дейност гл.ас.д-р Златороса Неделчева се е занимавала и с превод от и на френски и италиански език, към Търговско-промишлена камара, гр. Пловдив.

Всички тези разнообразни данни показват богатата професионална биография на гл.ас.д-р Златороса Неделчева и постепенното ѝ утвърждаване като преподавател, изследовател и преводач.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическата дейност

Освен множеството семинарни занятия, подготвени от гл.ас.д-р Златороса Неделчева в процеса на учебно-педагогическата си дейност, тя е разработила и 10 лекционни курса в 4 бакалавърски и една магистърска програми. В момента академичната ѝ натовареност включва 8 курса лекции, главно върху проблемите на френската литература 19-20 век и методологията на преподаването ѝ.

Пряко свързани с преподавателската дейност на гл.ас.д-р Златороса Неделчева са и ръководството и рецензирането на редица дипломни работи на бакалаври и магистри върху проблеми на френската литература. Като логично продължение на преподавателската дейност на кандидатката е и участието ѝ в редица факултетни и други комисии върху въпросите на чуждоезиковото обучение, акредитацията на Филологическия факултет, както и ежегодното ѝ рецензиране на доклади, изнесени на Паисиевите четения, с оглед публикацията им в Годишника на Филологическия факултет на ПУ.

Преподавателската дейност на гл.ас.д-р Златороса Неделчева е получила и международен отзвук. Тя е изнасяла многократно лекции в университета Каен Нормандия по линия на програма Еразъм и Еразъм+ (Каен, Нормандия, 2011, 2012, 2013, 2015, 2016 и 2017).

Тази богата и разностранна преподавателска дейност не само отговаря, но и далече надхвърля съвкупността от критерии и показатели за заемане академичната длъжност доцент, формулирани в закона за Академичния състав на РБ, в Правилника на закона, приет от ПУ и в допълнителните критерии, изготвени от Филологическия факултет.

В конкурса за доцент Гл. ас. д-р Златороса Неделчева-Белафанте участва с 12 статии и 6 други публикации. Тъй като въпросните 12 статии са намерили място в самостоятелна монография, публикувана като книга, тук ще се спра именно на нея. Монографията, озаглавена *Повестователният глас в търсене на своята идентичност: Нина Бурауи и Мари Ръодоне*, е написана на френски език и публикувана като книга от 269 страници в университетското издателство „Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2017.

Проблемът за идентичността на писателя е важен и актуален. От романтизма насам той стои на вниманието на критиката. Дълго време академичната критика търсеше, следвайки подхода на най-авторитетния френски критик през 19 век Сент-Бьов, смисъла на творбата през биографията на автора. Структурализмът, който се утвърждава през 60-те и 70-те години на ХХ век и доминира в литературознанието повече от четвърт век, скъса с тази традиция. Той издигна преграда между биографията и творчеството на писателя, като абсолютизира ролята на творбата и подцени мястото на социалния контекст и на личността на автора. Между полюса на постромантизма, смесващ живота и творчеството на писателя, и полюса на структурализма, изравящ пропаст между двете реалности, през последните две-три десетилетия и писателите, и критиците следват пътища, които минават и през личността им, и през нейната социална детерминираност. В този смисъл въпросът за идентичността на пишещия аз заема приоритетно място в писателските търсения. Нещо повече, за мнозина

художественото творчество е начин да търсят себе си и да доловят нещо от своята идентичност.

През 1977 г. университетският професор Серж Дубровски написа роман, който нарече „автофикция”. Думата веднага се превърна в понятие, пораснаха ѝ крила и тя се разпространи като етикет на множество съвременни романи. Шеметният успех на понятието се обяснява с една от най-масовите тенденции в съвременната литература. Хиляди писатели пишат художествени измислици, за да говорят за себе си, с други думи пишат *автофикции*. Ето как автофикцията се превръща в основно средство за писателя, търсещ своята идентичност. Разбира се, въпросът за идентичността на автора представлява интерес само доколкото е проблем, драма, трагедия. Колкото повече препятствия към вникването в идентичността на писателя има, толкова по-голям е шансът неговата творба да привлече вниманието на публиката.

Позволявам си тези общи наблюдения, за да подчертая, че Златороса Неделчева-Белафанте е посветила мащабно изследване на един въпрос, който позволява своеобразна диагностика на съвременната литература. Подобна диагностика обаче Неделчева-Белафанте не цели със своята книга. Ограничила се е с творчеството на две съвременни писателки – Нина Бурауи и Мари Рьодоне. И в житейски план, и по отношение на стила си двете писателки са твърде различни. Тези разлики позволяват на изследователката да открие многообразието на проблеми, опиращи до идентичността. Тези проблеми са много, а и се оказват взаимно свързани. Затова анализите на Златороса Неделчева-Белафанте минават през основните теми в повечето от творбите на двете писателки.

Очевидно Златороса Неделчева-Белафанте познава много добре и двете творчества, и основната критика за тях, тъй че нейните наблюдения са подкрепени и с авторов текст и с мненията на други изследователи. Това свидетелства за литературоведска зрялост и придава на труда убедителност.

4. Критични забележки и препоръки

Няма да оценявам в подробности изложението. В една по-изчерпателна рецензия бих си позволил и редица възражения. Тук ще се огранича със заглавието. Не може да се говори за „повествователен глас, търсещ своята идентичност”, както пише Златороса Неделчева-Белафанте. Идентичност има не повествованието, а пишещият. В този смисъл по-правилно заглавие на книгата би било: „Повествование и идентичност...”

Книгата е написана на добър френски език. Срещат се обаче и стилови несръчности, и технически грешки (вероятно поради липса на езиков редактор-коректор). Някои подглави, например за постмодернизма, нямат връзка с темата на изследването.

Независимо от тези второстепенни възражения смятам, че монографията е стойностен труд. Основните му заслуги виждам в следните качества:

- Задълбочено представяне на две съвременни френски писателки. По-добрата от тях е Нина Бурауи, една от най-интересните фигури в литературата на днешна Франция. Ала внимание заслужава и анализите на Златороса Неделчева-Белафанте на стила на Мари Рьодоне и на връзката му с писателите от френското издателство „Минюи”.

- Многостранно изясняване на проблематиката около идентичността на писателя. В подкрепа на наблюденията са приведени ценни гледни точки на философи, психолози, антрополози, социолози и други авторитети.

- Изрядно представена богата библиография, свидетелстваща за отлична осведоменост и изследователска добросъвестност.

Заключение: Тези качества ми дават основание да подкрепя безрезервно кандидатурата на Гл. ас. Д-р Златороса Неделчева-Белафанте за академичната длъжност „Доцент”.

Изготвил становището:

Проф. Д-р Стоян АТАНАСОВ

16.11.2017 г.